

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Султонов Муҳаммадато Исоевич дар мавзуи «Садои мардум» – ҳамчун нашрияи парламентӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 10.01.10 – Рӯзноманигорӣ

Тағйироти сиёсӣ иҷтимоӣ иқтисодӣ ва расидан ба Истиқлоли давлатӣ имкону шароит фароҳам овард, ки дар Тоҷикистон матбуот ҳамачониба рушду такомул ёбад ва шаклҳои гуногуни он пайдо гарданд. Фазаи озоди сиёсӣ ва вазъи замон ба таъсиси типҳои гуногун мусоидат намуд. Аз ин ҷост, ки имрӯз матбуоти тоҷик рангоранг буда, дар муборизаҳои иттилоотӣ манфиати давлату миллатро ҳифзу ҳимоя менамояд. Дар фазаи иттилоотии кишвар таъсис ёфтани рӯзномаи «Садои мардум» дар соли 1992 рӯйдоди фароҳбахшу таърихӣ ба ҳисоб мерафт, ки дар ҳолати мушкилу хатарзо тавонист фаъолияти хешро оғоз бахшад ва дар таъмини сулҳу ваҳдат, таҳкими истиқлол ва бозтоби фаъолияти парлумони кишвар хидмати арзанда намояд. Зеро нашрияи мазкур таърихи зиндаи замони истиқлоли кишвар мебошад, ки бисёр ҳуҷҷатҳои сарнавиштсоз нахустин бор дар он ба таъъ расидаву дастраси мардуми кишвар гардидаанд. Имрӯз низ фаъолияти нашрияи мазкур дар фазаи иттилоотии кишвар густарда буда, дар раванди ҷаҳонишавӣ ва муборизаҳои иттилоотӣ манфиатҳои давлату миллатро ҳимоя менамояд ва дар татбиқи қарору қонунҳои кишвар саҳми бориз мегузорад. Аз ин рӯ, диссертатсияи Султонов Муҳаммадато Исоевич дар мавзуи «Садои мардум» – ҳамчун нашрияи парламентӣ» аз пажӯҳишҳои мубрами илми журналистика ба ҳисоб меравад.

Аз мутолиаи автореферат бармеояд, ки муқаддима тибқи талабот шакл гирифта, дар он аҳамияти таҳқиқи мавзӯ, дараҷаи омӯзиши он, ҳадаф ва вазифаҳои таҳқиқ, сарчашмаҳои пажӯҳиш, наwgониҳо, арзиши назарӣ амалӣ ва муҳимтарин нуктаҳо, ки барои дифоъ пешниҳод шудаанд, мушаххас гардида, натиҷаҳои таҳқиқ асоснок ва таҳлилу баррасӣ шудаанд.

Боби аввали диссертатсия «Омилҳои пайдоиш ва ташаккули нашрияи «Садои мардум»» унвон дошта, аз ду фасл иборат аст. Дар фасли аввал – «Вазъи сиёсӣ фарҳангии замони бозсозӣ ҳамчун омилҳои таъсиси нашрия» заминаҳои таърихӣ фарҳангӣ ва омилҳои асосии пайдоиши нашрияи даврии «Садои мардум» таҳқиқ шудааст. Дар фасли дуюми ин боб – «Марҳилаҳои ташаккул ва таҳаввули рӯзномаи «Садои мардум» пас аз Истиқлоли давлатии Тоҷикистон» марҳалаҳои ташаккул ва рушди ин нашрия омӯхта шуда, вивагиҳои он муайян гардидааст.

Боби дуюми диссертатсия таҳти унвони «Вивагиҳои шакли мундариҷавии нашрия» шомилӣ ду фасл аст. Дар фасли аввали ин боб – «Вивагиҳои ороиш ва дизайни нашрия» вивагиҳои шакливу ороишӣ баррасӣ

гардида, тавассути таҳлили шумораҳои гуногуни нашрияти мавриди таҳқиқ нақши ин аносир дар касби рӯзномасозӣ мушаххас гардидааст. Дар фасли дуюми ин боб, ки «Таснифоти мавзуии маводди нашрия» ном дорад, мундариҷаи нашрия аз нигоҳи мавзӯ тасниф шуда, вижагиҳои он муайян карда шудааст.

Боби сеюм «Таносуби жанрҳои публицистӣ дар рӯзномаи «Садои мардум»» унвон дошта, се фаслро дар бар мегирад. Дар ин боб масъалаи чигунагии жанрҳои публицистӣ ва имконоти истифодаи онҳо дар нашрияти мавриди омӯзишу таҳқиқ қарор дода шудааст. Масъалаи жанр дар ВАО, бахусус, дар матбуоти даврӣ муҳимму мубрам аст. Дар фасли аввали ин боб – «Воқеиятҳои муҳимми рӯз ва инъикоси онҳо дар қолаби жанрҳои хабарӣ» вижагиҳои хабарҳои рӯзномаи «Садои мардум» бо дарназардошти омилҳо, тарзи таҳия, василаҳои хабарсоз, маҳорати хабарнависӣ, усулҳои таҳияи хабар, анвои хабарҳо, дид дар хабар ва амсоли ин таҳлилу таҳқиқ гардидааст. Фасли дуюми боби сеюм, ки «Мавқеи жанрҳои таҳлилий дар баррасии масъалаҳои сиёсӣ ва иҷтимоӣ» ном дорад, баҳси роҳи василаҳои қорбасти жанрҳои таҳлилийро дар шарҳи тавзеҳ ва баррасии масъалаҳои гуногуни иҷтимоӣ дар бар мегирад. Фасли сеюми боби сеюм «Муаррифии қорномаи шахс дар жанрҳои лавҳаву очерк» ном дорад. Муаррифии қорномаи шахс ба воситаи осори публицистӣ бадеӣ яке аз василаҳои шинохти ҳақиқати зиндагӣ ва амалу қирдори инсонҳои қасбу қори гуногун мебошад, ки бо тасвири образнок дар жанрҳои лавҳаву очерк инъикос мешавад. Лавҳаҳо ва очеркҳои рӯзномаи «Садои мардум», аз назари хусусияти жанрӣ қобили мулоҳиза буда, тасвир ва муаррифиқунандаи қорномаи шахс дар заминаи воқеиятҳои иҷтимоӣ ва фарҳангии кишвар ба ҳисоб меравад.

Дар хулоса натиҷаҳои муҳаққиқ дар 20 банд пешниҳод қаридааст, ки ба таври амиқ дақиқ ва возеҳ паҷуҳиши муаллифро бозгӯ меқунанд. Тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқ низ муҳимияти мавзӯро бозтоб намода, аҳамияти амалии онро нишон медиҳанд.

Автореферати диссертатсия бо забони хуби илмӣ таълиф қаридааст ва маълум мешавад, ки муаллиф ҳангоми таҳқиқ заҳмати зиёде қашидааст ва мавзӯро ҳамаҷонаба маърифат намодааст.

Дар автореферат дар баробари қомёбиву дастовардҳо баъзе нуқтаҳои баҳсталаб вучуд қоранд, ки ислоҳи онҳо ба манфиати қор хоҳад буд:

1. Агар ҳангоми таҳлили рӯзномаи «Садои мардум» ба таври қиёсӣ аз рӯзномаҳои қарлумонии кишварҳои диғар истифода меқард, қанбаи илмии диссертатсия қавитар мешуд.

2. Муҳаққиқ дар боби сеюм – «Таносуби жанрҳои публицистӣ дар рӯзномаи «Садои мардум» бештар махсусияти жанрҳо аз нигоҳи назариявӣ

таҳлилу таҳқиқ кардааст. Аз ин рӯ, агар барои асоснок намудани андешаҳои ба таври намуна маводу матолиби рӯзномаро таҳлилу баррасӣ ва аз нигоҳи жанрӣ муайян мекард, хуб мешуд.

3. Дар автореферати диссертатсия баъзе ғалатҳои имлоӣ ва техникӣ ба назар расид, ки ислоҳи онҳо манфиатбор хоҳад буд.

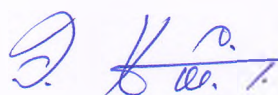
Албатта, ин гуна ғалатҳо хусусияти ҷузъӣ доранд ва ба ҳеҷ вачҳ ба арзиши илмӣ амалии рисолаи илмӣ таъсир намерасонанд.

Мазмун ва муҳтавои автореферат, ки бо ду забон: тоҷикӣ ва русӣ таълиф гардидааст, ба ҳам мувофиқати комил дошта, мақолаҳои таълифнамудаи муҳаққиқ, ки дар маҷмӯъ, 6 ададро ташкил медиҳанд (аз ин шумора 4 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷоп гардидаанд), муҳтавои диссертатсияро пурра инъикос мекунанд.

Хулоса, автореферати диссертатсияи Султонов Муҳаммадато Исоевич дар мавзӯи «Садои мардум» – ҳамчун нашрияти парламентӣ» ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва таҳияи авторефератҳо ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 10.01.10 – Рӯзноманигорӣ мебошад.

Муқарриз:

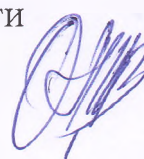
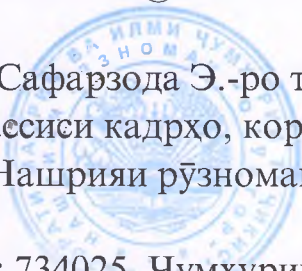
Номзади илми филология,
сармуҳаррири Нашрияти
рӯзномаи «Омӯзгор»
21 апрели соли 2025.

Сафарзода Э.

Суроға: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, кӯчаи Айнӣ-126
Тел.: (+992) 946-40-40-40.
E-mail: ehson.89@mail.ru Ч

Имзои Сафарзода Э.-ро тасдиқ мекунам:
Мутахассиси кадрҳо, коргузорӣ ва назорати
иҷрои Нашрияти рӯзномаи «Омӯзгор»

Толибова Р.

Суроға: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, кӯчаи Айнӣ-126.
Телефон: (+992-37) 225-81-56.
E-mail: n.omuzgor@maorif.tj
21 апрели соли 2025.